

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Προς τον
Υπουργό Δικαιοσύνης
Κύριο Ευάγγελο Γιαννόπουλο
Ενταύθα

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 1997

Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ,

Συνημμένα σας αποστέλλω, όπως συνεννοηθήκαμε, το κυρωτικό νομοσχέδιο για το 6^ο Πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ, που αναφέρεται στην κατάργηση της θανατικής ποινής. Το Πρωτόκολλο συνοδεύεται από το πρωτότυπο γαλλικό και αγγλικό κείμενο. Στο τέλος του σχεδίου παρατίθεται η εισηγητική έκθεσή του. Το νομοσχέδιο πρέπει, νομίζω, να υπογραφεί και από τον Υπουργό Εξωτερικών, ενώ με την ισχύ του δεν προκαλείται καμία δαπάνη στον προϋπολογισμό.

Με τιμή

Καθηγητής Γιώργος Παπαδημητρίου

Νόμος ... για την Κύρωση του 6ου Πρωτοκόλλου
στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
και των Θεμελιωδών Ελευθεριών

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος το 6ο Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στο Στρασβούργο στις 28 Απριλίου 1983.

Το κείμενο του Πρωτοκόλλου σε πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

6ο ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΣΤΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ

Τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, που υπογράφουν το παρόν Πρωτόκολλο στη Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (στο εξής "η Σύμβαση"),

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εξελίξεις που μεσολάβησαν σε πολλά Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης εκφράζουν μία γενική τάση κατάργησης της θανατικής ποινής,

Συμφωνούν τα παρακάτω:

Άρθρο 1.- Η ποινή του θανάτου καταργείται. Κανείς δεν μπορεί να καταδικασθεί σε τέτοια ποινή, ούτε να εκτελεσθεί.

Άρθρο 2.- Ένα Κράτος μπορεί να προβλέψει στη νομοθεσία του την ποινή του θανάτου για πράξεις που διαπράττονται σε καιρό πολέμου ή αμέσου κινδύνου για πόλεμο. Η ποινή αυτή δεν θα επιβληθεί παρά μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπει η νομοθεσία και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Το Κράτος αυτό θα γνωστοποιήσει στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης τις σχετικές διατάξεις της νομοθεσίας του.

Άρθρο 3.- Καμία παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, με βάση το άρθρο 15 της Σύμβασης, δεν είναι επιτρεπτή.

Άρθρο 4.- Καμία επιφύλαξη στις διατάξεις του παρόντος Πρωτοκόλλου, με βάση το άρθρο 64 της Σύμβασης, δεν είναι αποδεκτή.

Άρθρο 5

1. Κάθε Κράτος μπορεί, κατά τον χρόνο υπογραφής ή κατάθεσης του εγγράφου επικυρώσεως, αποδοχής ή έγκρισής, να καθορίσει το έδαφος ή τα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται αυτό το Πρωτόκολλο.

2. Κάθε Κράτος μπορεί, οποτεδήποτε στη συνέχεια, με δήλωση που θα απευθύνει στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης, να επεκτείνει την εφαρμογή αυτού του Πρωτοκόλλου σε κάθε άλλο έδαφος που θα καθορισθεί στη δήλωση. Στο έδαφος αυτό το Πρωτόκολλο θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία παραλαβής της δήλωσης από τον Γενικό Γραμματέα.

3. Κάθε δήλωση που γίνεται σύμφωνα με τις δύο προηγούμενες παραγράφους, μπορεί να ανακληθεί για οποιοδήποτε έδαφος καθορίζεται στη δήλωση με γνωστοποίηση προς τον Γενικό Γραμματέα. Η ανάκληση θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία παραλαβής της γνωστοποίησης από τον Γενικό Γραμματέα.

Άρθρο 6

Τα συμβαλλόμενα Κράτη θεωρούν τα άρθρα 1-5 αυτού του Πρωτοκόλλου ως πρόσθετα άρθρα στη Σύμβαση και κατά συνέπεια θα εφαρμόζονται, σε σχέση με το Πρωτόκολλο, όλες οι διατάξεις της Σύμβασης.

Άρθρο 7

Το παρόν Πρωτόκολλο είναι ανοικτό προς υπογραφή από τα Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση. Υπόκειται σε επικύρωση, αποδοχή ή έγκριση. Ένα Κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης δεν μπορεί να επικυρώσει, να αποδεχθεί ή να εγκρίνει αυτό το Πρωτόκολλο χωρίς να έχει επικυρώσει, κατά την ίδια στιγμή ή προηγουμένως, τη Σύμβαση. Τα έγγραφα επικυρώσεως, αποδοχής ή έγκρισής κατατίθενται στον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο 8

1.- Το παρόν Πρωτόκολλο θα τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία κατά την οποία πέντε Κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης θα έχουν δηλώσει ότι συναινούν να δεσμευθούν από το Πρωτόκολλο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7.

2.- Για κάθε Κράτος μέλος που θα εκφράσει μεταγενέστερα τη συγκατάθεσή του, το Πρωτόκολλο θα ισχύσει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία κατάθεσης των εγγράφων επικυρώσεως, αποδοχής ή έγκρισής.

Άρθρο 9

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης γνωστοποιεί

στα Κράτη μέλη του Συμβουλίου:

- α) κάθε υπογραφή
- β) την κατάθεση κάθε εγγράφου επικύρωσης, αποδοχής ή έγκρισης
- γ) κάθε ημερομηνία θέσης σε ισχύ του παρόντος Πρωτοκόλλου, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 8
- δ) κάθε άλλη πράξη, κοινοποίηση ή ανακοίνωση που έχει σχέση με το παρόν Πρωτόκολλο.

Σε πίστωση των παραπάνω οι παρακάτω υπογράφωντες, που είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένοι γι' αυτό, υπέγραψαν το Πρωτόκολλο αυτό.

Εγινε στο Στρασβούργο, στις 28 Απριλίου 1983, στη γαλλική και αγγλική γλώσσα, με τα δύο κείμενα να έχουν την ίδια ισχύ, σε ένα μόνο αντίτυπο που θα κατατεθεί στο αρχείο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης θα κοινοποιήσει κυρωμένο αντίγραφο σε κάθε Κράτος μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του Νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Πρωτοκόλλου που κυρώνεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8 αυτού.

Σχέδιο εισηγητικής έκθεσης

Σύμφωνα με το ά. 1 του βου Πρωτοκόλλου: "Η ποινή του θανάτου καταργείται.

Κανείς δεν μπορεί να καταδικασθεί σε τέτοια ποινή ούτε να εκτελεσθεί". Η διατύπωση της διάταξης αυτής - μονιστικής εμπνεύσεως - είναι πρωτότυπη. Πράγματι, το άρθρο 1 δεν επιβάλλει στα κράτη την υποχρέωση να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την κατάργηση της θανατικής ποινής, αλλά καταργεί το ίδιο την ποινή του θανάτου, ακολουθώντας διατύπωση που προσιδιάζει περισσότερο σε εσωτερικό νόμο παρά σε διεθνή σύμβαση.

Όπως είναι γνωστό, η Ελλάδα έχει καταργήσει ήδη τη θανατική ποινή για τα εγκλήματα του κοινού ποινικού δικαίου. Πράγματι, σύμφωνα με το ά. 33 του ν. 2172/1993 (ΦΕΚ Α' 207): "Η ποινή του θανάτου καταργείται. Όπου στις κείμενες διατάξεις προβλέπεται για ορισμένη αξιόποινη πράξη αποκλειστικώς η ποινή του θανάτου, νοείται ότι απειλείται η ποινή της ισόβιας κάθειρξης. Αν η ποινή του θανάτου προβλέπεται διαζευκτικώς με άλλη ποινή, νοείται ότι απειλείται μόνο η τελευταία". (Τροποποίηση των σχετικών άρθρων του Ποινικού Κώδικα).

Ωστόσο, ο νέος Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας (ν. 2287/1995, ΦΕΚ' Α 20) προβλέπει την ποινή του θανάτου για σοβαρότατα εγκλήματα που διαπράττονται σε πολεμική περίοδο (βλ. π.χ. ά. 15 (προδοσία), ά. 16 (παράδοση θέσης), ά. 20 (βλάβη ηλεκτρονικών και άλλων μέσων πληροφοριών), ά. 28 (βοήθεια σε κατάσκοπο) κλπ). Το ά. 2 εδ. α) του βου Πρωτοκόλλου στην ΕΣΔΑ δεν θίγει καθόλου, αλλά, αντίθετα, προβλέπει ρητά αυτές τις περιπτώσεις. Σύμφωνα με το εδ. γ) του ά. 2, απαιτείται απλώς η γνωστοποίηση των σχετικών άρθρων του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα στον Γενικό Γραμματέα του

Συμβουλίου της Ευρώπης.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η κύρωση και η επιτύρωση του 6ου Πρωτοκόλλου στην ΕΣΔΑ δεν δημιουργεί κανένα νομικό πρόβλημα για την Ελλάδα. Επιπλέον, η κατάργηση της ποινής του θανάτου αποτελεί τάση η οποία τείνει να επικρατήσει, τουλάχιστον στον ευρωπαϊκό χώρο. Είναι χαρακτηριστικό ότι το 6ο Πρωτόκολλο στην ΕΣΔΑ έχει επικυρωθεί από τη συντριπτική πλειονότητα των κρατών-μελών της Ε.Ε.

Υπενθυμίζεται, τέλος, ότι στις 6 Φεβρουαρίου 1997 η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα την κύρωση του 2ου Πρωτοκόλλου στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ΔΣΑΠΔ), το οποίο αφορά επίσης την κατάργηση της θανατικής ποινής, ειτός των περιπτώσεων επιβολής της ποινής αυτής για βαρύτατα εγκλήματα που διαπράττονται σε καιρό πολέμου και προβλέπονται στον Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα. Για τα εγκλήματα αυτά η Ελλάδα διετύπωσε την επιφύλαξη που προβλέπει το ίδιο το 2ο Πρωτόκολλο του ΔΣΑΠΔ. Κατά συνέπεια, η Ελλάδα δεσμεύεται ήδη διεθνώς για την κατάργηση της θανατικής ποινής.

sisil/a/26.2.97

European Treaty Series – No. 114
Série des Traités européens – n° 114

PROTOCOL No. 6
TO THE CONVENTION FOR THE PROTECTION
OF HUMAN RIGHTS
AND FUNDAMENTAL FREEDOMS
CONCERNING THE ABOLITION
OF THE DEATH PENALTY

PROTOCOLE N° 6
À LA CONVENTION DE SAUVEGARDE
DES DROITS DE L'HOMME
ET DES LIBERTÉS FONDAMENTALES
CONCERNANT L'ABOLITION
DE LA PEINE DE MORT

The member States of the Council of Europe, signatory to this Protocol to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, signed at Rome on 4 November 1950 (hereinafter referred to as "the Convention"),

Considering that the evolution that has occurred in several member States of the Council of Europe expresses a general tendency in favour of abolition of the death penalty,

Have agreed as follows:

Article 1

The death penalty shall be abolished. No one shall be condemned to such penalty or executed.

Article 2

A State may make provision in its law for the death penalty in respect of acts committed in time of war or of imminent threat of war; such penalty shall be applied only in the instances laid down in the law and in accordance with its provisions. The State shall communicate to the Secretary General of the Council of Europe the relevant provisions of that law.

Article 3

No derogation from the provisions of this Protocol shall be made under Article 15 of the Convention.

Article 4

No reservation may be made under Article 64 of the Convention in respect of the provisions of this Protocol.

Article 5

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the territory or territories to which this Protocol shall apply.
2. Any State may at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Protocol to any other territory specified in the declaration. In respect of such territory the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

Les Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires du présent Protocole à la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales, signée à Rome le 4 novembre 1950 (ci-après dénommée « la Convention »),

Considérant que les développements intervenus dans plusieurs Etats membres du Conseil de l'Europe expriment une tendance générale en faveur de l'abolition de la peine de mort,

Sont convenus de ce qui suit:

Article 1

La peine de mort est abolie. Nul ne peut être condamné à une telle peine ni exécuté.

Article 2

Un Etat peut prévoir dans sa législation la peine de mort pour des actes commis en temps de guerre ou de danger imminent de guerre; une telle peine ne sera appliquée que dans les cas prévus par cette législation et conformément à ses dispositions. Cet Etat communiquera au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe les dispositions afférentes de la législation en cause.

Article 3

Aucune dérogation n'est autorisée aux dispositions du présent Protocole au titre de l'article 15 de la Convention.

Article 4

Aucune réserve n'est admise aux dispositions du présent Protocole au titre de l'article 64 de la Convention.

Article 5

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation, désigner le ou les territoires auxquels s'appliquera le présent Protocole.
2. Tout Etat peut, à tout autre moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, étendre l'application du présent Protocole à tout autre territoire désigné dans la déclaration. Le Protocole entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 6

As between the States Parties the provisions of Articles 1 to 5 of this Protocol shall be regarded as additional articles to the Convention and all the provisions of the Convention shall apply accordingly.

Article 7

This Protocol shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, signatories to the Convention. It shall be subject to ratification, acceptance or approval. A member State of the Council of Europe may not ratify, accept or approve this Protocol unless it has, simultaneously or previously, ratified the Convention. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 8

1. This Protocol shall enter into force on the first day of the month following the date on which five member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Protocol in accordance with the provisions of Article 7.
2. In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Protocol shall enter into force on the first day of the month following the date of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 9

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of:

- a.* any signature;
- b.* the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c.* any date of entry into force of this Protocol in accordance with Articles 5 and 8;
- d.* any other act, notification or communication relating to this Protocol.

3. Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne tout territoire désigné dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet le premier jour du mois qui suit la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 6

Les Etats Parties considèrent les articles 1 à 5 du présent Protocole comme des articles additionnels à la Convention et toutes les dispositions de la Convention s'appliquent en conséquence.

Article 7

Le présent Protocole est ouvert à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe, signataires de la Convention. Il sera soumis à ratification, acceptation ou approbation. Un Etat membre du Conseil de l'Europe ne pourra ratifier, accepter ou approuver le présent Protocole sans avoir simultanément ou antérieurement ratifié la Convention. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 8

1. Le présent Protocole entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit la date à laquelle cinq Etats membres du Conseil de l'Europe auront exprimé leur consentement à être liés par le Protocole conformément aux dispositions de l'article 7.
2. Pour tout Etat membre qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par le Protocole, celui-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit la date du dépôt de l'instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 9

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil:

- a. toute signature;
- b. le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation;
- c. toute date d'entrée en vigueur du présent Protocole conformément à ses articles 5 et 8;
- d. tout autre acte, notification ou communication ayant trait au présent Protocole.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Protocol.

Done at Strasbourg, this 28th day of April 1983, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé le présent Protocole.

Fait à Strasbourg, le 28 avril 1983, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire, qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe.